

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobkyně: **D. P.,** zastoupená Mgr. Petrem Kazderou, advokátem se sídlem Jiráskovo náměstí 159/10, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 8. 2017, č. j. 20 Ad 62/2015 - 149,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Odměna advokáta Mgr. Petra Kazdery **se určuje** částkou 3 146 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobkyně se správní žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 9. 2015, č. j. MPSV-UM/22932/15/9S-MSK, kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce ČR – Krajské pobočky v Ostravě ze dne 1. 7. 2015, č. j. 352148/2015/OOI (dále též „první žalobou napadené rozhodnutí"), jímž bylo rozhodnuto o tom, že žalobkyni bude od února 2015 vyplácen doplatek na bydlení ve výši 3 154 Kč měsíčně. Dále se žalobkyně správní žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 7. 2015, č. j. MPSV-UM/19837/15/9S-MSK, kterým bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce ČR – Krajské pobočky v Ostravě ze dne 12. 5. 2015,

č. j. 264 883/2015/OOI, jímž byl žalobkyni snížen doplatek na bydlení z 3 154 Kč na 3 112 Kč měsíčně, a to ode dne 1. 4. 2015 (dále též „druhé žalobou napadené rozhodnutí“).

II.

[2] Rozsudkem ze dne 31. 8. 2016, č. j. 20 Ad 62/2015 - 86, krajský soud žalobu zamítl. Proti označenému rozsudku krajského soudu podala žalobkyně kasační stížnost. Rozsudkem ze dne 26. 1. 2016, č. j. 7 Ads 204/2016 - 36, Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil z důvodu nedostatečně zjištěného stavu věci a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III.

[3] Rozsudkem ze dne 30. 8. 2017, č. j. 20 Ad 62/2015 - 149, krajský soud žalobu opětovně zamítl. Podle soudu žalobou napadená rozhodnutí a jim předcházející rozhodnutí byla vydána v souladu s právními předpisy. Soud na základě obsahu správního spisu a dalšího dokazování dospěl k závěru, že žalobkyně v rozhodném období bydlela ve dvoulůžkovém pokoji na ubytovně umístěné v budově X v O., přičemž tento pokoj s ní užívaly další osoby (od ledna do února 2015 B. G., od února do konce dubna 2015 A. L. a následně paní B.). Bylo proto nutno aplikovat při výpočtu doplatku na bydlení i § 8 odst. 3 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o hmotné nouzi“). Krajský soud dále provedl přepočet výpočtu doplatku na bydlení a shledal, že správní orgány při jeho výpočtu nepochybily. Soud nepřisvědčil ani námitce ohledně porušení § 2 odst. 4 správního řádu.

IV.

[4] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla shora rekapitulovaný rozsudek krajského soudu včasnou kasační stížností. Primárně vytýkala krajskému soudu, že se neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu obsaženým ve shora rekapitulovaném zrušujícím rozsudku. Podle stěžovatelky krajský soud vycházel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Krajský soud pochybil i při výkladu § 8 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Toto ustanovení nebylo možno na daný případ aplikovat. Nesouhlasila ani s dílčím závěrem krajského soudu, že v dané věci bylo rozhodující, zda další osoba měla uzavřenou ubytovací smlouvu na stejný pokoj jako stěžovatelka; v takovém případě by mohlo dojít ke snadnému zneužití prostřednictvím podvodného jednání osob, které by uzavřely s ubytovnami fiktivní smlouvy o ubytování pouze za účelem, aby získaly sociální dávky a přitom by na ubytovně vůbec nebydlely. Dále soudu vytýkala, že řádně nezdůvodnil, z jakých důvodů nevyhověl návrhům stěžovatelky na provedení dalších důkazů. Dovozuje nepřezkoumatelnost rozsudku. Stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu ze dne 30. 8. 2017, č. j. 20 Ad 62/2015 - 149 a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

V.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti vyslovil souhlas se závěry krajského soudu a navrhl kasační stížnost zamítnout.

VI.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[7] Jelikož se jedná o opakovanou kasační stížnost, vážil soud nejprve její přípustnost z hlediska § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení je kasační stížnost nepřípustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Ze zákazu opakované kasační stížnosti judikatura Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu dovodila nad rámec doslovného znění § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. i další výjimky. Kasační stížnost je nutno považovat za přípustnou mj. tehdy, pokud Nejvyšší správní soud vytkl v původním rozsudku prvoinstančnímu soudu procesní pochybení, nepřezkoumatelnost nebo nedostatečně zjištěný skutkový stav. Jak již bylo výše uvedeno, Nejvyšší správní soud původní rozsudek krajského soudu zrušil z důvodu nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci, přičemž stěžovatelka v kasační stížnosti namítá, že se krajský soud neřídil závazným právním názorem zdejšího soudu. Kasační stížnost je tedy nutno považovat za přípustnou. Odmítnutí kasační stížnosti v dané věci by znamenalo odmítnutí věcného přezkumu a odporovalo by účelu a smyslu správního soudnictví (v podrobnostech viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009 - 165, všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[8] Stěžovatelka v kasační stížnosti primárně namítala, že krajský soud nerespektoval závazný právní názor obsažený ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu. Tato námitka není důvodná.

[9] Z vyžádaného soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že krajský soud poté, co mu byl doručen zrušující rozsudek zdejšího soudu, činil kroky ve smyslu závazného právního názoru. Zjišťoval, zda stěžovatelka v předmětném období skutečně bydlela na ubytovně (X, O.) na pokoji určeném pro dvě osoby, resp. zda tam bydlela sama či s další osobou. Za tímto účelem mj. vyžádal od provozovatele ubytovny (Ing. M. G.) smlouvy o ubytování a dále vyslechl Bc. M. G., pracovnici Úřadu práce, Krajské pobočky v Ostravě. Na základě těchto podkladů a údajů uvedených stěžovatelkou v rámci předmětného správního řízení dospěl k závěru, že stěžovatelka byla v první polovině roku 2015 ubytovaná na ubytovně X, O. v dvoulůžkovém pokoji; od ledna do února (vč. dne 4. 2. 2015, kdy podala žádost o předmětnou dávku) užívala předmětný pokoj společně s paní B. G. a následně až téměř do konce dubna 2015 s A. L., následně pak s B. B. Krajský soud se vypořádal i s rozpory v označení ubytovny, ve které měla bydlet stěžovatelka. Mj. uvedl, že je sice pravdou, že na smlouvě o ubytování ze dne 22. 1. 2015 je v části předmět ubytování uvedena adresa X, nicméně na výstupu ze sociálního šetření ze dne 3. 3. 2015 je uvedena adresa X. Ostatně tuto adresu uváděla i sama stěžovatelka v žádostech o dávky

v hmotné nouzi. I v dalších částech krajský soud respektoval závazný právní názor zdejšího soudu. Nelze tedy souhlasit se stěžovatelkou, že by krajský soud nepostupoval v intencích závazného právního názoru zdejšího soudu.

[10] Přisvědčit nelze rovněž námitce, že krajský soud nezdůvodnil, z jakého důvodu neprovedl stěžovatelkou navržené důkazy. Krajský soud v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 2. 2012, č. j. 2 As 102/2011 - 121, ze dne 28. 8. 2015, č. j. 2 As 43/2015 - 51, či rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 24. 2. 2004, sp. zn. I. ÚS 733/01, ze dne 30. 6. 2004, sp. zn. IV. ÚS 570/03, ze dne 29. 6. 2004, sp. zn. II. ÚS 418/03, ze dne 23. 9. 2005, sp. zn. III. ÚS 359/05, ze dne 24. 7. 2014, sp. zn. IV. ÚS 714/13 atp.), zdůvodnil, z jakého důvodu nepovažoval za nutné provádět další dokazování stran užívaní předmětného pokoje dalšími osobami. Mj. shrnul obsah správního a soudního spisu (zejména obsah vyžádaných smluv o ubytování), z nichž vyplývá, že stěžovatelka v uvedených obdobích bydlela na ubytovně ve dvoulůžkovém pokoji, který užívala společně s dalšími osobami. Za této situace proto nepovažoval za nutné provést výslech vlastníka ubytovny, či jeho zaměstnance. Lze si samozřejmě představit ještě dokonalejší zdůvodnění neprovedení navrhovaných důkazů, jakož i podrobnější argumentaci krajského soudu, v daném případě však zdejší soud není názoru, že by bylo nutno rozsudek krajského soudu z uvedeného důvodu zrušit.

[11] Důvodnou neshledal zdejší soud ani námitku, ve které stěžovatelka brojila proti aplikaci § 8 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi na daný případ. Nejvyšší správní soud se v tomto ohledu plně ztotožňuje s krajským soudem a dodává následující.

[12] Podle § 8 odst. 3 zákona o hmotné nouzi, „*Pokud užívají byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení se žadatelem o dávku nebo příjemcem dávky další osoby, určí se výše odůvodněných nákladů na bydlení podílem všech osob užívajících tentýž byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení, jako kdyby byly tyto osoby společně posuzované, a to bez ohledu na to, jestli tyto osoby o dávku žádají.*“

[13] Označené ustanovení tedy vychází z toho, že užívá-li více osob, které nejsou se žadatelem nebo příjemcem dávky společně posuzovanými osobami, jeden byt, jeden jiný než obytný prostor nebo jednu místnost v ubytovacím zařízení, stanovuje se výše odůvodněných nákladů na bydlení stejným poměrem ke všem těmto osobám. Není přitom podstatné, zda tyto osoby, které nejsou se žadatelem nebo příjemcem dávky společně posuzované, o dávky žádají nebo je pobírají. To potvrzuje i odborná literatura, srov. komentář k § 8 zákona o pomoci v hmotné nouzi, in. Beck, P., Grunerová, I., Pavelková, M. *Zákon o pomoci v hmotné nouzi. Zákon o životním a existenčním minimu. Praktický komentář.* Wolters Kluver, Praha, 2016. V tomto komentáři se dále mj. uvádí, že „*Obecný princip rozpočítávání odůvodněných nákladů na bydlení v případě, že jeden byt, jeden jiný než obytný prostor nebo jednu místnost v ubytovacím zařízení užívají další osoby, které nejsou se žadatelem nebo příjemcem dávky společně posuzovanými osobami, je následující: Nejdříve se určí skutečné (deklarované) náklady na bydlení za celý byt, jiný než obytný prostor nebo místnost v ubytovacím zařízení (skutečné náklady na bydlení tvoří součet jednotlivých nákladů na bydlení za všechny osoby, které fakticky hradí v tom jednom bytě, jiném než obytném prostoru nebo v místnosti v ubytovacím zařízení). Poté se zjistí, zdali jsou tyto skutečné náklady*

na bydlení odůvodněnými náklady (odůvodněné náklady na bydlení se určují podle § 34). Pokud jsou stejné nebo nižší, bude se nadále počítat s těmito skutečnými náklady na bydlení jako s náklady odůvodněnými. Pokud jsou vyšší, bude se vycházet z odůvodněných nákladů na bydlení. V konečné fázi se odůvodněné náklady na bydlení za ten celý jeden byt, jeden jiný než obytný prostor nebo jednu místnost v ubytovacím zařízení rozpočtou stejným poměrem na jednotlivé osoby (bez ohledu na počet okruhů společně posuzovaných osob). To znamená, že kdyby měl být každé z těchto osob poskytnut např. doplatek na bydlení, nesměl by součet částek odůvodněných nákladů na bydlení stanovených každé osobě pro účely nároku a výše jejího doplatku na bydlení přesahovat celkovou výši odůvodněných nákladů na bydlení, která byla určena pro ten jeden byt, jeden jiný než obytný prostor nebo jednu místnost v ubytovacím zařízení.“

[14] Ze spisu vyplývá, že stěžovatelka podala dne 4. 2. 2015 žádost o dávku pomoci v hmotné nouzi – doplatek na bydlení. V žádosti uvedla, že bydlí na ubytovně v O., přičemž její měsíční náklady na bydlení činí 4 000 Kč. Povinností správního orgánu bylo zjistit, zda stěžovatelka má nárok na předmětnou dávku, resp. rozhodnout o uvedené žádosti.

[15] Dávky pomoci v hmotné nouzi jsou upraveny v zákoně o pomoci v hmotné nouzi. Podle § 2 označeného zákona se pro účely posuzování stavu hmotné nouze příjmy a sociální a majetkové poměry osoby, která žádá o dávku, posuzují společně s příjmy a sociálními a majetkovými poměry dalších osob. Osoba se nachází v hmotné nouzi, není-li dále stanoveno jinak, jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob: a) po odečtení přiměřených nákladů na bydlení (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí, nebo b) dosahuje sám nebo spolu s příspěvkem na živobytí podle § 4 odst. 1 písm. a) částek živobytí, ale nepostačuje k zabezpečení odůvodněných nákladů na bydlení a služeb s bydlením bezprostředně spojených („odůvodněné náklady na bydlení“), přičemž si nemůže tento příjem zvýšit vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů.

[16] Zákon o pomoci v hmotné nouzi za dávky v systému pomoci v hmotné nouzi považuje: a) příspěvek na živobytí, b) doplatek na bydlení, c) mimořádnou okamžitou pomoc. Příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení jsou dávky měsíčně se opakující. Mimořádná okamžitá pomoc je dávkou jednorázovou.

[17] Stěžovatelkou požadovaný doplatek na bydlení byl upraven v § 33 až 35a zákona o pomoci v hmotné nouzi.

[18] Dle § 33 zákona o pomoci v hmotné nouzi má nárok na doplatek na bydlení vlastník bytu, který jej užívá, nebo jiná osoba, která užívá byt na základě smlouvy, rozhodnutí, nebo jiného právního titulu, jestliže by po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení snížených o příspěvek na bydlení byl příjem osoby zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí, nebo příjem společně posuzovaných osob zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí společně posuzovaných osob. V případech hodných zvláštního zřetele může orgán pomoci v hmotné nouzi určit, že za vlastníka nebo jinou osobu užívající byt považuje i vlastníka nebo osobu užívající na

základě smlouvy jiný než obytný prostor, přičemž za osobu užívající byt lze považovat i osobu užívající na základě smlouvy ubytovací zařízení podle § 33a odst. 3.

[19] V § 34 zákona o pomoci v hmotné nouzi pak byly upraveny tzv. odůvodněné náklady na bydlení a v § 35 téhož zákona výpočet doplatku na bydlení. Výše doplatku na bydlení za kalendářní měsíc činí rozdíl mezi částkou odůvodněných nákladů na bydlení, sníženou o příspěvek na bydlení vyplacený v měsíci bezprostředně předcházejícím aktuálnímu kalendářnímu měsíci, a částkou, o kterou příjem: a) osoby (§ 9 odst. 1) zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí převyšuje částku živobytí osoby, nebo b) osoby a společně posuzovaných osob (§ 9 odst. 1) zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí převyšuje částku živobytí společně posuzovaných osob.

[20] Stěžovatelka relevantně nezpochybňovala, že bydlela na ubytovně ve dvoulůžkovém pokoji s další osobou, se kterou netvořila okruh společně posuzovaných osob (k této osobě správní orgán přihlížel pouze při stanovení výše odůvodněných nákladů na bydlení). Dle vyžádaných smluv o ubytování měla každá z ubytovaných osob na předmětném pokoji hradit částku 4 000 Kč měsíčně (celkové náklady na pokoj tedy činily 8 000 Kč).

[21] Podle § 34 písm. d) zákona o pomoci v hmotné nouzi se částka odůvodněných nákladů na bydlení stanovuje do výše, která je v místě obvyklá, avšak maximálně do výše 90 % normativních nákladů na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře. Stěžovatelka nezpochybňovala, že předmětné normativní náklady v danou dobu v O., tedy v obci, ve které se nacházela předmětná ubytovna, činily 8 807 Kč.

[22] Jak správně uvedly správní orgány, podíl odůvodněných nákladů na bydlení, které byly stěžovatelce od února 2015 započteny, činil částku 3 963,15 Kč (90 % z částky 8 807 Kč činí 7 926,30 Kč a polovina z této částky činí 3 963,15 Kč). Při výpočtu doplatku na bydlení pak bylo zohledněno, že příjem stěžovatelky činil 2 797,87 Kč, příspěvek na živobytí 1 422,00 Kč, odůvodněné náklady na bydlení 3 963,15 Kč, částka živobytí 3 410,00 Kč a příspěvek na bydlení 0 Kč.

[23] Podle § 35 zákona o pomoci v hmotné nouzi činí výši dávky rozdíl mezi částkou odůvodněných nákladů na bydlení (3 963,15 Kč), sníženou o příspěvek na bydlení vyplacený v měsíci bezprostředně předcházejícím aktuálnímu kalendářnímu měsíci (0 Kč) a částkou, o kterou příjem osoby (2 797,87 Kč) zvýšený o příspěvek na živobytí (1 422 Kč) převyšuje částku živobytí (3 410 Kč), tj. 809,87 Kč.

[24] Na základě uvedeného proto bylo správně rozhodnuto (prvním žalobou napadeným rozhodnutím), že stěžovatelce náleží od února 2015 doplatek na bydlení ve výši 3 154 Kč (3963,15 Kč mínus 809,87 Kč; výše dávky se zaokrouhluje na celé koruny nahoru – § 44 odst. 6 zákona o pomoci v hmotné nouzi). Lze tedy souhlasit se správními orgány a krajským soudem, že výše doplatku na bydlení (za období od února 2015) byla stanovena v souladu s právními předpisy.

[25] Podpůrně odkazuje zdejší soud i na zprávu o šetření veřejné ochránkyně práv ve věci sp. zn. 4972/2015/VOP (přístupné na http://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/5146), ve které byla posuzována obdobná situace. Mj. se v ní uvádí, že „*Úřad práce rozhodl o snížení*

doplatku na bydlení od 1. 2. 2015 z částky 4.500,- Kč na částku 3.263,- Kč v souladu s § 8 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Podle tohoto ustanovení se v případě, že ubytovací zařízení užívají se žadatelem o dávku nebo příjemcem dávky další osoby, určí výše odůvodněných nákladů na bydlení podílem všech osob užívajících toto ubytovací zařízení, jako kdyby byly tyto osoby společně posuzované, a to bez ohledu na to, jestli tyto osoby o dávku žádají. Není tedy rozhodné, že stěžovatel nesdílel se spolubydlícím společnou domácnost. V souladu s § 34 písm. d) zákona o pomoci v hmotné nouzi se v případě užívání ubytovacího zařízení do odůvodněných nákladů na bydlení započte úhrada nákladů na bydlení až do výše, která je v místě obvyklá, avšak maximálně do výše 90 % normativních nákladů na bydlení (...)."

[26] Stěžovatelka přitom ani v kasační stížnosti netvrdila, že by předmětný pokoj byl určen pouze pro jednu osobu, popř. že by se výše jejích nákladů zvyšovala podle toho, zda pokoj užívala sama či s další osobou. Explicitně nepoukazovala ani na nutnost přepočtu dávky za jednotlivé dny, ve kterých byla na předmětném pokoji sama, popř. na mechanismus, kterým by se tak podle tehdejší právní úpravy mělo dít. V této souvislosti lze zmínit i smysl doplatku na bydlení. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 1. 2015, č. j. 6 Ads 164/2014 - 48, účelem doplatku na bydlení není „*poskytnout žadateli finanční částku, která bez omezení pokryje zbývající faktické náklady na bydlení. Náklady žadatele mohou ad absurdum i několikanásobně převyšovat náklady na bydlení v ostatních bytech v dané lokalitě. Účelem dávky doplatek na bydlení je vyrovnání odůvodněných nákladů na bydlení v případě žadatele, který není ani přes maximálně úsporný způsob života schopen tyto náklady hradit z vlastních zdrojů, resp. pokud příjem žadatele po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení je nižší než částka jeho živobytí.*"

[27] Jako irelevantní vyhodnotil zdejší soud poukaz stěžovatelky na nový občanský zákoník, na význam vlastnického práva atp. Stěžovatelka předmětný pokoj v ubytovně nevlastnila. K užívání předmětného pokoje více osobami ve smyslu § 8 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi se zdejší soud vyjádřil výše. S ohledem na shora uvedené, jakož i s ohledem na datum podání žádosti a dobu, za kterou měl být doplatek stěžovatelce přiznán, nesouhlasí zdejší soud se stěžovatelkou, že bylo nerozhodné, s kým bydlela v době, za kterou byl doplatek přiznán, ale rozhodující byl pouze den, kdy bylo vydáno rozhodnutí o doplatku. Vzhledem k předmětu řízení (ve kterém byla posuzována zákonnost rozhodnutí týkajících se stěžovatelky a nikoliv dalších osob) a z důvodu, že stěžovatelka ani netvrdila, že by na ubytovně nebydlela, je nadbytečné zabývat se úvahou stěžovatelky o tom, že právní úprava je zneužitelná ze strany osob, které fiktivně uzavřou smlouvy o ubytování pouze za účelem, aby získaly sociální dávky (aniž by tam fakticky bydlely). Ani další podobné námitky nebyly sto zpochybnit argumentaci krajského soudu, resp. správních orgánů. Jádro dané věci bylo posouzeno správně. Viz výše.

[28] Co se pak týče snížení doplatku na bydlení od dubna 2015 (druhým žalobou napadeným rozhodnutím), konstatuje zdejší soud, že stěžovatelka nezpochybňovala, že jí byl od ledna 2015 zvýšen starobní důchod. Rozhodným obdobím, za které se zjišťuje příjem v průběhu poskytování opakující se dávky, je dle ustanovení § 10 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi období kalendářního měsíce předcházejícího aktuálnímu kalendářnímu měsíci (tj. březen 2015, ve kterém měla starobní důchod ve výši 3 550 Kč), přičemž dle § 44 odst. 4 zákona o pomoci v hmotné nouzi, pokud má dojít ke zvýšení nebo snížení opakující se dávky o částku nižší než 50 Kč, nemění se výše dosud vyplácené dávky.

Z důvodu, že by snížení dávky od měsíce března 2015 bylo nižší než 50 Kč, dávka byla stěžovatelce vyplacena v původní výši (3 154 Kč). Teprve v měsíci dubnu 2015 dosáhlo snížení dávky doplatku na bydlení částky 50 Kč. Proto správní orgán nepochybil, pokud ode dne 1. 4. 2015 snížil doplatek na bydlení. Stěžovatelka proti výpočtu této dávky nebrojí, a proto se jím zdejší soud s ohledem na dispoziční zásadu ovládající řízení o kasační stížnosti nezabýval.

[29] Nejvyšší správní soud dodává, že si plně uvědomuje všechny důsledky tohoto rozsudku pro stěžovatelku, jakož i její nelehkou situaci. Dávky pomoci v hmotné nouzi je však třeba vidět jako beneficium státu, který si může (při respektování ústavně právních limitů) stanovit podmínky, za kterých je bude vyplácet. K tomu srov. vedle rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2017, č. j. 1 Ads 269/2016 - 30, ze dne 29. 9. 2015, č. j. 4 Ads 187/2015 - 26, i nálezy Ústavního soudu ze dne 2. 9. 1998, sp. zn. Pl. ÚS 40/97, ze dne 23. 4. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 1/08, ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 54/10, ze dne 9. 1. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 31/09 a další. Např. v nálezu ze dne 23. 4. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 2/08, Ústavní soud k sociálním právům uvedl, že „*nemají bezpodmínečnou povahu a je možné se jich domáhat pouze v mezích zákonů [čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv a svobod]. Toto ustanovení dává pravomoc zákonodárci stanovit konkrétní podmínky realizace sociálních práv.*“ Obdobně srov. nález Ústavního soudu ze dne 9. 1. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 31/09, v němž tento soud uvedl, že se „*ve svých nálezech většinou vyjadřuje zdrženlivě k realizaci sociálních práv zakotvených v hlavě čtvrté Listiny, neboť si je vědom toho, že rozsah sociálních práv (...) je limitován možnostmi státního rozpočtu, podloženými výsledky hospodaření státu. Teprve v rámci těchto možností se uplatní limity, dané příslušnými články Listiny, upravujícími sociální práva. Posouzení otázky účelnosti a vhodnosti zákonné úpravy v této oblasti Ústavní soud ponechává v pravomoci zákonodárce, do jehož činnosti Ústavní soud kromě případů zjištěné neústavnosti zasahovat nemůže. Jde totiž o otázky svou podstatou politické. Pojmovým znakem sociálních práv je skutečnost, že nemají bezpodmínečnou povahu a je možné se jich domáhat pouze v mezích platných zákonů (čl. 41 Listiny). Tato absence přímé vymahatelnosti se projevuje v nutnosti jejich zákonného vymezení, které je pak současně i podmínkou konkrétní realizace jednotlivých sociálních práv.*“

[30] Na základě všech výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[31] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka v řízení úspěch neměla, a proto jí právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Ministerstvo práce a sociálních věcí nemá právo na náhradu nákladů řízení na základě § 60 odst. 2 s. ř. s.

[32] Stěžovatelce byl v řízení ustanoven advokát. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 ve spojení s § 120 s. ř. s.). V předmětné věci se jedná o odměnu ve výši 2 x 1000 Kč (za dva úkony právní služby dle § 9 odst. 2, § 11 odst. 1 písm. c) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., dále jen „advokátní tarif“), a 2 x 300 Kč (náhrada hotových výdajů dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu), úhrnem tedy 2 600 Kč. Zdejší soud dodává, že za nahlížení do spisu dne 4. 10. 2017 (zástupce předložil kopii listiny, podle níž měl nahlížet do spisu od 10:53 hod. do 11:15 hod.) požadovanou odměnu nepřiznal. Advokátní tarif nahlížení do spisu ve věcech správního soudnictví explicitně nezmiňuje

(zmiňuje prostudování spisu při skončení vyšetřování, přičemž nadto vyžaduje, aby se jednalo o nahlížení v délce dvou hodin, což rovněž splněno není). Ostatně přiznanou odměnu považuje zdejší soud s ohledem na povahu věci a argumentaci v kasační stížnosti za zcela dostatečnou. Jelikož je ustanovený zástupce plátcem DPH podle zákona č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty, bylo nutno částku 2 600 zvýšit o 21 % [§ 37 odst. 1, § 47 odst. 1 písm. a), odst. 4 zákona o DPH], tedy o částku 546 Kč. Zástupci stěžovatelky byla proto přiznána odměna v celkové výši 3 146 Kč, která mu bude vyplacena ve shora uvedené lhůtě.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. listopadu 2017

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu